

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

İNGİLTERE NEFRET SUÇLARI İLE MÜCADELE REHBERİ

NEŞAM

Nefret Suçları ve
Ayrımcılıkla Mücadele

İçindekiler

NEFRET SUÇU NEDİR?	4
NEFRET SUÇLARI NE TÜR DURUMLARI KAPSAR?	8
BAZI ANAHTAR KAVRAMLAR	10
NEFRET SUÇLARINA İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER NELERDİR?	12
NEFRET SUÇLARI VE İLETİŞİM SUÇLARININ İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İLE İLİŞKİSİ NEDİR?	18
NEFRET SUÇLARINA UYGULANAN CEZAİ YAPTIRIMLAR NELERDİR?	22
KANITLARIN KORUNMASI VE BİLDİRİME İLİŞKİN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR NELERDİR?	24
TAKİP EDİLMESİ GEREKEN YASAL SÜREÇ NEDİR?	28
BAZI EMSAL KARARLAR	30
BAŞVURULACAK YASAL MERCİLER NELERDİR?	32
RESMİ VE SİVİL TOPLUM DESTEK MEKANİZMALARI NELERDİR?	34

NEFRET SUÇU NEDİR?

Nefret suçu kavramı;

bir insanın etnik kökeni, inancı, engellilik veya cinsiyet durumu dolayısıyla maruz bırakıldığı geniş bir suç yelpazesini kapsar. İngiltere polisi ve Kraliyet Savcılık Servisinin “nefret suçu” kavramına ilişkin ortak olarak kabul ettiği tanım şudur:

Suça maruz kalan kişi veya herhangi başka bir kişi tarafından, bir insanın; engellilik durumu veya algılanan (sanılan) engellilik durumu, ırkı veya algılanan ırkı, inancı veya algılanan inancı, cinsel yönelimi veya algılanan cinsel yönelimi, transseksüel kimliği veya algılanan transseksüel kimliğinden kaynaklı olarak düşmanca tavır veya önyargı ile güdülenmiş olarak algılanan herhangi bir suç,

NEFRET

suçudur.

01

Anadolu Ajansı

İngiltere hukukunda, nefret suçu kendi içinde tanımı ve cezası olan bağımsız ve tek bir suç olarak yer almaz. Irkçılık, ayrımcılık veya cinsiyetçilik güdüsüyle işlenen herhangi bir suç, nefret suçları kapsamında değerlendirilir.

Suçta maruz kalan kişiye karşı, sadece sahip olduğu değil, kendisine isnat edilen etnik köken, inanç, engellilik durumu veya cinsel kimlikten dolayı işlenen suçlar da yine nefret suçu kabul edilir.

Örneğin, engelli olmanız dahi, suçu işleyen kişi, sizin engelli olduğunuz algısıyla hareket edip bu motivasyonla size karşı bir suç işlerse, bir nefret suçu işlemiş olur.

Suçta maruz bırakılan kişi, işlenen suçun ırkçı, ayrımcı veya cinsiyetçi bir motivasyonla işlendiğini algılamamışsa dahi, eğer polis, savcılık, mahkeme vb. kurumların yetkilileri konuya müdahil olan şahit ve deliller ışığında suçun bu motivasyonla işlendiğine kanaat getirirse, bu doğrultuda işlem yapılır. Ayrıca, bazen suçta maruz kalan kişi kendisinin değil bir yakınının karakteristiklerinden dolayı suçta maruz kalabilir.

Örneğin, farklı ırktan birinin eşi, kendisi faille aynı ırka mensup olsa da nefret suçunun hedefi olabilir.

Polis ve Savcılık Servisinin tanımında geçen karakteristik özellikler dışında, yaşından veya görünüşünden dolayı suçta maruz kalan insanların durumları da nefret suçları kategorisine girebilir.

İngiltere ceza hukuku altında nefret suçları ile üç şekilde mücadeleye çalışılır:

1. Sıradan suçların ırkçı, ayrımcı veya cinsiyetçi bir motivasyonla işlenmeleri halinde bu suçların ağırlaştırılmış versiyonları olarak değerlendirilip işleme alınmaları

Örneğin, “fiziksel saldırı” suçunun, ağırlaştırılmış versiyonu olan “ırkçılık temelinde ağırlaştırılmış fiziksel saldırı” suçu olarak değerlendirilip işleme alınması

2. Irkçı, ayrımcı veya cinsiyetçi bir motivasyonla işlenen suçlara ağırlaştırılmış cezalar verilmesi

Burada suçun ismi değişmese de verilen cezada artırıma gidilir.

3. Irkçılık, ayrımcılık veya cinsiyetçilik temelinde nefret kışkırtıcılığı suçları

NEFRET SUÇLARI NE TÜR DURUMLARI KAPSAR?

Mağdur kişinin ırkı, inancı, cinsel yönelimi, engellilik durumu veya transseksüel kimliğinden dolayı önyargıya uğramasından kaynaklanan tüm olaylar nefret vakaları olarak değerlendirilir.

Bazı nefret vakaları İngiltere ceza hukuku altında suç teşkil etmeyebilir. Örneğin, mağdur kişinin karakteristiklerini konu alan nahoş bir şaka yapmak adli işlem gerektiren bir suç oluşturmayabilir. Bu durumda, cezai yaptırım uygulanmaz. Ancak, nefret vakaları suç teşkil etmeseler de, polisin ciddiye aldığı vakalardır ve polise rapor edilmelidirler. Bu, polisin bölgedeki nefret vakalarına ilişkin bilgilendirilmesini ve bu konuda planlamalar yapmasını sağlamak bakımından önemlidir. Öte yandan, rapor edilen nefret vakası aynı zamanda bir nefret suçuysa, adli işlemlerin başlatılmasını sağlayacaktır.

Nefret vakaları aşağıdakilerle sınırlı olmasa da sık rastlanan vakalardan bazıları şunlardır:

- Rahatsızlık verici sözler ve şakalar
- Sözlü taciz
- Zorbalık ve tehdit
- Fiziksel saldırı (Örneğin, vurmak, tokat atmak, yumruk atmak, vb.)
- Rahatsızlık verici telefon aramaları, mesajlar, e-postalar
- Sosyal medyada rahatsızlık verici paylaşımlar
- Bahçenize çöp atılması gibi aşağılayıcı veya küçük düşürücü davranışlar
- Sizinle ilgili yapılan asılsız ve kötü niyetli şikayetler (Örneğin, gürültü ve kötü koku gibi)

02

Tabii, bu verilen örneklerin nefret vakası sayılabilmeleri için, bu olayların, mağdur kişinin ırkı, inancı, cinsel yönelimi, engellilik durumu veya transseksüel kimliğinden dolayı önyargıya uğramasından kaynaklanmış olmaları gerekir.

Nefret vakaları ceza hukuku altında suç sayılabilecek bir eylem olmaları halinde nefret suçu kapsamında değerlendirilir.

Başka bir deyişle, eğer ırkçı, ayrımcı veya cinsiyetçi bir nefret vakası gerçekleşmişse ve bu aynı zamanda İngiltere ceza hukukuna göre suç teşkil ediyorsa, bu durumda, bu vaka aynı zamanda bir nefret suçu olarak kabul edilir.

Aşağıdaki suçlar ırkçı, ayrımcı veya cinsiyetçi bir motivasyonla işlendikleri takdirde, nefret suçu olarak değerlendirilir ve bu başlık altında cezai işlem uygulanır:

- Fiziksel saldırı korkusu yaratma
- Fiziksel saldırı
- Yaralama
- Tehdit ve online tehdit
- Nefret içerikli mektuplar ve diğer yazışmalar
- Nefret kışkırtıcılığı yapmak
- Mülke verilen adli zarar (Örneğin, pencere camınızın kırılması, arabanıza zarar verilmesi, vb.)
- Soygun
- Taciz
- Cinsel taciz
- Tecavüz
- Cinayet

Bu örnekler daha da çoğaltılabilir.

Anadolu Ajansı

BAZI ANAHTAR KAVRAMLAR

Nefret suçları tasvirlerinde sıkça geçen anahtar kavramlar şunlardır:

- **Düşmanca Tavr:** Bu kavram ilgili yasalarda tanımlanmaz. O nedenle, sözlük tanımı baz alınarak uygulanır. Bu anlamlar arasında kin gütmek, garezi hisler taşımak, nispet, önyargı, dostane olmama, hasımlık, hınç ve hoşlanmama yer almaktadır.
- **Düşmanca Tavr Sergilemek:** Suçlu kişinin mağdur olan kişiye karşı suç esnasında, suçun hemen öncesinde veya hemen sonrasında düşmanca bir tavır sergilemesidir. Düşmanca tavrın göstergesi olan kelimelerin (yazılı veya sözlü) ve eylemlerin delillerinin sunulmaları gerekir.

03

Düşmanca bir tavır sergilemek çoğu zaman hakaretimiz sözler içerirken yazılı bir nefret söylemi de düşmanca bir tavır sergilemek sayılabilir.

Birden fazla fail olması durumunda, suçu işleyenlerden birinin belli karakteristiklere dayalı düşmanca tavır göstermesi bazı durumlarda tüm faileri nefret suçlusu durumuna düşüremezken, ayrımcılık ve nefret söylemleriyle bilinen bir gruba üye olmak düşmanca tavır göstermeye delil olarak kullanılabilir.

- **Düşmanca Tavırla GÜDÜLENME:** İşlenen suçun, kurbanın belli karakteristiklerinden kaynaklanan düşmanca bir tavırla güdülenerek işlenmesidir. Ancak düşmanlık, suçun tek motivasyonu olmak zorunda değildir; başka bir sebepten ötürü gerçekleştirilen saldırı esnasında nefret söyleminde veya tavrında bulunmak işlenen suçun nefret suçu kabul edilmesine yol açar.
- **İrksal Kimlik:** Kişinin ırkı, rengi, milliyeti, etnik kökeni veya ulusal kökeni. “... yabancılar” ve “kendi ülkenize

dönün” gibi daha geniş kapsamlı söylemler de ırksal kimlik temelinde nefret söylemi olarak değerlendirilebilir.

- **İnanç Grubu:** İnancı veya inançsızlığıyla tanımlanabilen insan grubudur. Örneğin, Müslümanlar, Hristiyanlar, Yahudiler ve Hindular veya dinlerin içinde yer alan mezhepler inanç grubu olarak değerlendirilir.
- **Engellilik:** Engellilik fiziksel veya zihinsel engellilik durumlarını kapsadığı gibi HIV taşıyıcılarını da içerir.
- **Cinsel Yönelime Dayalı Nefret:** Cinsel yönelimlerine atıfla tanımlanan bir gruba veya bu gruba dahil bireylere karşı olan nefret ve düşmanca tavır kapsar.
- **Algılanan İrksal Kimlik, Cinsel Yönelim ve Engellilik:** Suça maruz bırakılan kişinin gerçek ırksal kimliği, cinsel yönelimi ve engellilik durumu farklı olsa da, suçlu tarafından algılanan veya sanılan ırksal kimliği, cinsel yönelimi ve engellilik durumunu ifade eder.

NEFRET SUÇLARINA İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER NELERDİR?

İrkçılık ve İnanç Temelinde Ayrımcılığa Dayalı Nefret Suçları

Belli bir etnik kimlik veya inanca duyulan düşmanca duygu veya nefret nedeniyle işlenen suçların nefret suçları olarak kabul edilmeleri için İngiliz Parlementosun'dan geçirilmiş olan bir dizi yasa bulunmaktadır.* Bunların arasında, Kraliyet Savcılık Servisi'nin en çok başvurdukları şunlardır:

04

*Bu yasal düzenlemeler İngiltere ve Galler için geçerlidir. İskoçya ve Kuzey İrlanda'da nefret suçlarının tanımları ve bunlarla ilgili yapılan işlemler benzerlik göstermekte olup bazıları büyük oranda aynıdır. Ancak, İskoçya ve Kuzey İrlanda'da yerel Parlamento'larda yapılmış farklı yasal düzenlemeler uygulanır. İskoçya'da 11 Mart 2021'de kabul edilen Nefret Suçları Yasası birçok nefret suçunu tek düzenleme altında toplamıştır.

- **Public Order Act 1986 (Part III):** Bu yasa, ırksal kimliğe dayalı nefret kışkırtıcılığı amacıyla yapılan veya nefret kışkırtıcılığına yol açması olası olan, tehditkar, istismarcı veya rencide edici eylemleri, “ırksal kimliğe dayalı nefret suçu” sayar.
- **Football Offences Act 1991 (as amended):** Bu yasa, futbol maçlarında ırkçı marş söylenmesi veya sloganlar atılmasını nefret suçu kapsamında değerlendirir.
- **Crime and Disorder Act 1998 (as amended):** Bu yasa, 2001 yılındaki yeni düzenlemeyle beraber, ırkçılık ve inanç temelli ayrımcılığa dayalı ağırlaştırılmış yaralama, ağırlaştırılmış fiziksel saldırı (zorla başörtüsü açılması dahil), ağırlaştırılmış mülkiyete adli hasar verme ve ağırlaştırılmış tehdit (özellikle şiddet uygulanacağı korkusuna yol açan hakaret ve sözlü taciz dahil) gibi suçlar oluşturmuştur. Yasa ayrıca inanç temelli ayrımcılığın yanında inançsızlık temelinde yapılan ayrımcılığı da suç haline getirmiştir. ırksal kimliğin kişinin ırkı, rengi, milliyeti, etnik kökeni veya ulusal kökenini kapsadığı da yine bu yasa yoluyla düzenlenmiştir.
- **Criminal Justice Act 2003:** Bu yasa, mağdur olan kişinin ırksal kimliği veya inancı nedeniyle düşmanca tavır görmesi veya suça maruz bırakılması durumunda, verilecek cezanın arttırılması yönünde mahkemelere sorumluluk yüklemektedir (Section 145).

- **Racial and Religious Hatred Act 2006:** Bu yasa, Public Order Act 1986 yasasında bulunan suçlardan farklı bir suç olarak, inanca dayalı yeni bir nefret kışkırtıcılığı suçu oluşturmuştur. Buna göre, eğer bir insan inanca dayalı nefret kışkırtması yapmak amacıyla tehditkar sözler veya tavırlarda bulunursa veya tehditkar yazılı materyal bulundurur veya dağıtırsa, nefret suçu işlemiş olur. Ancak yasada, ifade özgürlüğüne dayalı bir savunma maddesi de mevcuttur (Section 29J). Bu maddeye göre; dinlerin, inançların veya bunların takipçilerinin uygulamalarına dair münazara, eleştiri veya antipati, hoşlanmama, hiciv, tahkir veya istismar edici ifadeler yasak değildir. İnanca ilişkin söylem veya eylemleri suça dönüştüren ana faktör, söz konusu söylem veya eylemlerin nefret kışkırtması yapmak amacıyla tehditkar bir tavırla gerçekleştirilmeleridir.
Örneğin, bir konuşma esnasında “Bütün Müslümanları İngiltere’den defedeceğiz” denmesi veya “Mahalledeki tüm Müslüman evleri yakılmalıdır” yazılı olan bir broşür dağıtmak inanca dayalı nefret kışkırtıcılığı suçu teşkil eder.
- **Diğer Yasal Düzenlemeler:** Ecclesiastical Courts Jurisdiction Act 1860 ibadethanelerde şiddet içerikli veya uygunsuz eylemlerde bulunmayı suç sayar (Section 2). Cemeteries Clauses Act 1847 ve Burial Laws Amendment Act 1880 yasaları sırasıyla mezarlıklarda rahatsızlığa sebep olma ve defnetmeyi engelleme eylemlerini suç sayar.

Engelliliğe Dayalı Nefret Suçları

Engelli kimselere karşı işlenen nefret suçlarına dair ağırlaştırılmış suçlar mevcut değildir. Ancak, Criminal Justice Act 2003 altında, mağdur olan kişinin engelliliği veya algılanmış engelliliği nedeniyle düşmanca tavır görmesi veya suça maruz bırakılması durumunda, verilecek cezanın artırılması yönünde mahkemelere sorumluluk yüklenmektedir (Section 146). Engellilik fiziksel veya zihinsel engellilik durumlarını kapsadığı gibi HIV taşıyıcılarını da içerir.

Anadolu Ajansı

Cinsel Yönelim veya Transseksüel Kimliğe Yönelik Nefret Suçları

Cinsel yönelime ilişkin işlenen nefret suçlarına dair de ağırlaştırılmış suçlar mevcut değildir. Ancak, Criminal Justice Act 2003 yasası, mağdur olan kişinin cinsel yönelimi veya transseksüel kimliği veya algılanan cinsel yönelimi veya transseksüel kimliği nedeniyle düşmanca tavır görmesi veya suça maruz bırakılması durumunda, verilecek cezanın artırılması yönünde mahkemelere sorumluluk yüklemektedir (Section 146). Cinsel tercihleri nedeniyle heteroseksüel kimselere karşı işlenen suçlar da nefret suçları kapsamında değerlendirilir.

Public Order Act 1986 (Part III) yasası da cinsel yönelime dayalı nefret kışkırtıcılığı amacıyla yapılan veya nefret kışkırtıcılığı çıkarması olası olan, tehditkar eylemleri cinsel yönelime dayalı nefret suçu sayar.

Ancak, cinsel yönelimle alay etmek, hoşlanmama ifadeleri, basit bir rahatsızlık hissi uyandırma, şaka konusu etmek, dinen doğru olmadığını ifade etmek gibi eylemler, tehditkar veya nefret çağrıştıracı bir tavırla yapılmadıkları müddetçe suç sayılmaz. Ayrıca, yasada, ifade özgürlüğüne dayalı bir savunma maddesi de mevcuttur (Section 29JA). Buna göre, cinsel davranışların eleştirilmesi veya üzerinde tartışılması ya da insanların birtakım cinsel davranışlarda bulunmamaları gerektiği veya davranışlarını değiştirmeleri yönünde teşvik edilmeleri kendi içinde suç unsuru olarak görülmezler.

NEFRET SUÇLARI VE İLETİŞİM SUÇLARININ İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İLE İLİŞKİSİ NEDİR?

Nefret vakaları ve nefret suçlarından bazıları internet ve sosyal medya platformları üzerinden de işlenebilir.

05

Sosyal medya, elektronik aygıtlar vasıtasıyla sanal topluluklar ve iletişim ağıları üzerinde başkalarıyla fikirler, fotoğraflar ve videoların paylaşıldığı Facebook, Twitter, YouTube benzeri tüm platformları kapsar.

Bu platformlar üzerinde işlenebilecek suçlar arasında;

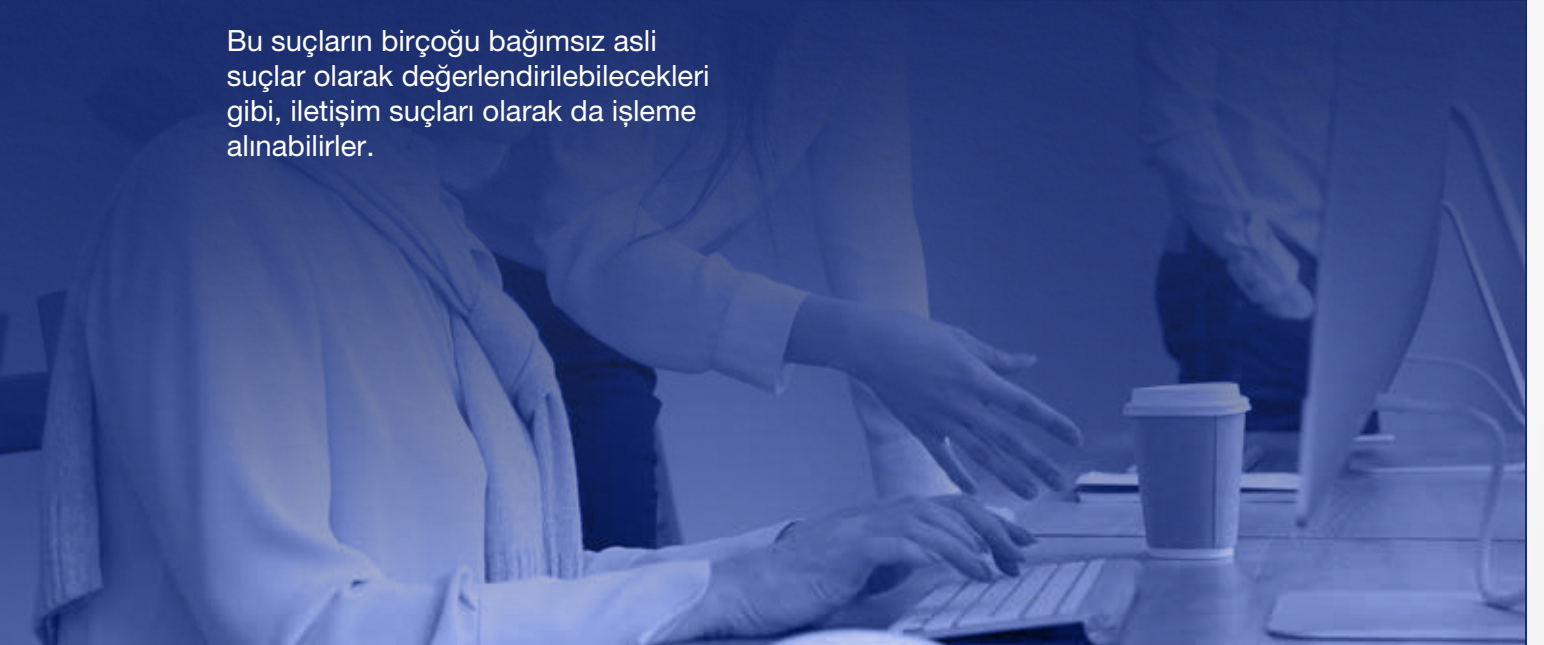
- rahatsızlık verici sözler ve şakalar
- sözlü taciz • tehdit • zorbalık • fiziksel saldırı korkusu yaratma • asılsız ve kötü niyetli paylaşım ve şikayetlerde bulunmak
- nefret içerikli yazışma ve paylaşımlar
- nefret söylemlerinde bulunmak
- nefret kışkırtmasında bulunmak • suç işlenmesini teşvik etmek vb.

sayılabilir.

Bu suçların birçoğu bağımsız asli suçlar olarak değerlendirilebilecekleri gibi, iletişim suçları olarak da işleme alınabilirler.

İnternet üzerinde işlenen nefret suçlarının mahkemeye taşınıp taşınmaması kararı verilirken, ilk etapta, iletişim suçlarından bağımsız başka bir asli suç işlenmiş olup olmadığına bakılır. Eğer bağımsız bir asli suç işlenmişse, bu durumda, iletişim suçu değil asli suç baz alınarak kovuşturma başlatılır.

Örneğin, sosyal medya üzerinden bir taciz suçu işlenmişse, kovuşturma işlenen iletişim suçu üzerinden değil, asli bir suç olan taciz suçu üzerinden başlatılır. Eğer, buna benzer bağımsız bir asli suç işlenmemiş ise, bu durumda iletişim suçları bağlamında kovuşturma başlatılır.

İletişim suçları iki temel yasa ile düzenlenmiştir:

Art Niyetli İletişimler Yasası 1988 (Malicious Communications Act 1988)

Bu yasa, suçlunun mağdur kişiye stres ve endişeye sebep olmak amacıyla uygunsuz, ağır şekilde rahatsız edici, müstehcen veya tehditkar mesaj içeriği göndermesini suç sayar (Section 1). Buna örnek olarak, rahatsız edici içeriğin mağdur kişiye sms, mektup veya e-posta ile direkt olarak gönderilmesi verilebilir.

İletişimler Yasası 2003 (Communications Act 2003)

Bu yasaya göre de, stres ve endişe verici bir mesaj içeriğinin veya fotoğraf, video benzeri bir belgenin bir kamu elektronik iletişim ağı üzerinden gönderilmesi veya paylaşılması suç teşkil eder (Section 127). Bu suç, sosyal medya platformları, internet sitesi ve benzeri kamuya açık mecralarda söz konusu zararlı içeriğin paylaşılması, yayılması ve yeniden paylaşılması gibi durumları kapsar.

Ancak iletişim suçlarıyla ilgili kovuşturma başlatılması ifade özgürlüğünün korunması nedeniyle çok sık rastlanan bir durum değildir. Kraliyet Savcılık Servisi'nin iletişim suçlarının kovuşturulması ile ilgili kılavuzunda, ifade özgürlüğünün çok sınırlı durumlarda kısıtlanabileceği ve kovuşturmanın yalnızca “gerekli” ve “orantılı” olduğu durumlarda mümkün olabileceği ifade edilir. Ancak, ilgili kılavuz, işlenen iletişim suçunun aynı zamanda bir nefret suçu oluşturması halinde, ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilme olasılığının ciddi ölçüde düşeceği ve kovuşturma başlatılması olasılığının da o oranda artacağına işaret eder.

Siyasiler ve gazeteciler, tartışmalı konularda ifade özgürlüğü kapsamında geniş haklara sahiptirler.

Örneğin, “Türkleri ülkemize almamalıyız” gibi bir söylem normal koşullarda bir nefret söylemi olarak görülebilecekken bu bir politik kampanya sırasında söylenirse, maalesef siyasi bir söylem olarak ifade özgürlüğü çerçevesinde değerlendirilme olasılığı oldukça yüksektir. Zira, göçmenlik kontrolü ve serbest dolaşım hakları meşru bir siyasi tartışma konusu olarak görülebilir.

Öte yandan, meşru siyasi faaliyeti bulunmayan bir bireyin “İngiltere’nin Müslümanlaştırılmasına karşı harekete geçmeliyiz” gibi bir söylemi nefret suçu oluşturabilir.

Örneğin, bir kişinin ABD’deki 11 Eylül olaylarını takiben İkiz Kuleler’i alevler içinde gösteren bir poster ve üzerinde “İslam İngiltere dışına – Britanya Halkını Korumak” yazan bir poster asması bir nefret söylemi olarak cezai işleme alınmış ve ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne yaptığı başvurusu da reddedilmiştir.

Gazetecilerin ifade özgürlüğü de sınırsız değildir.

Eğer bir gazeteci nefret kışkırtması yapmak amacıyla tehditkar, istismar edici veya rencide edici söylemler içeren yazılı materyal yayımlarsa, nefret suçu işlemiş olur.

NEFRET SUÇLARINA UYGULANAN CEZAI YAPTIRIMLAR NELERDİR?

İngiltere’de Suç ve Asayiş Bozma Yasası 1998 altında, ırkçılık veya inanç ayrımcılığı temelinde ağırlaştırılmış suçlara, suçun ciddiyetine göre 14 yıla kadar hapis cezası öngörülür.

İrkçi veya inanç ayrımcılığı motivasyonu ile işlenen yaralama ve hafif yaralama suçlarında;

- Magistrates’ Court olarak bilinen Sulh Ceza Mahkemelerinde görülen davalarda 6 aya,
- Crown Court olarak bilinen Ağır Ceza Mahkemelerinde görülen davalarda 7 yıla kadar hapis cezası verilebilir.

Taciz veya takiple taciz ve mülkiyete zarar verme gibi daha ağır görülen suçlarda;

- Sulh Ceza Mahkemelerinde görülen davalarda 6 aya,

06

- Ağır Ceza Mahkemelerinde görülen davalarda 14 yıla kadar hapis cezası verilir.

Korkutmak ve strese sebep olmak gibi suçlarda ise para cezası verilir.

İrkçi nefret kışkırtıcılığı yapmakla ilgili suçlarda;

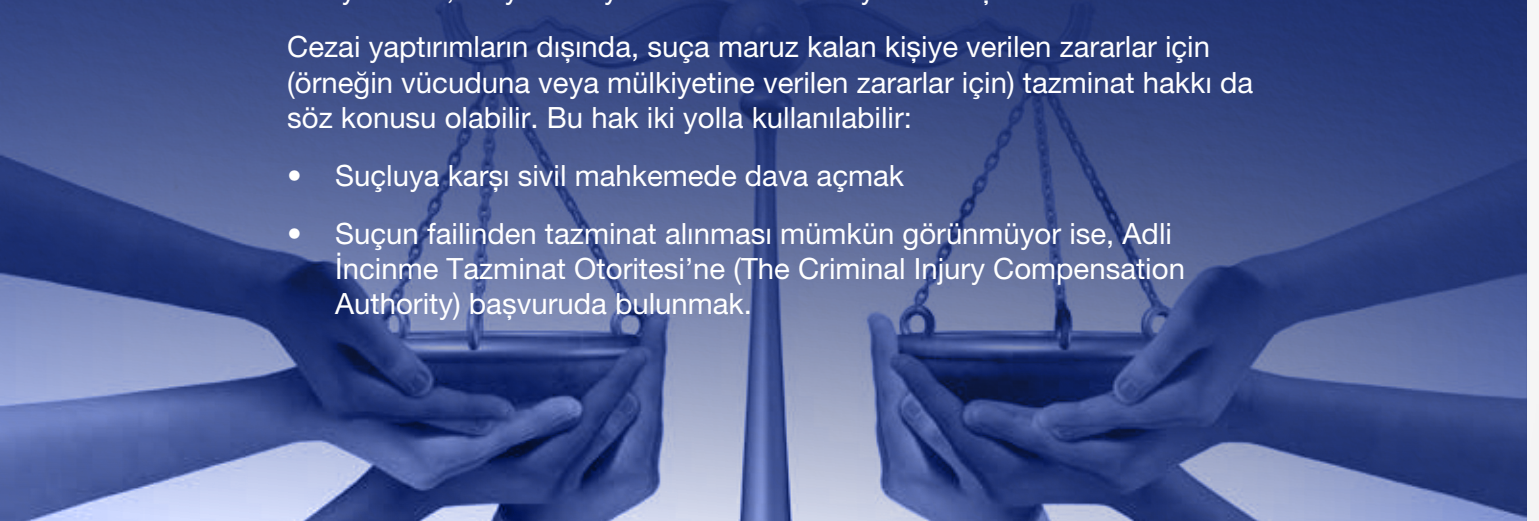
- Sulh Ceza Mahkemelerinde görülen davalarda 6 aya,
- Ağır Ceza Mahkemelerinde görülen davalarda 7 yıla kadar hapis cezaları öngörülür.

Diğer suçlarda, suçun bir nefret suçu olarak işlendiği kanaati oluşması halinde, mahkemenin verilen cezanın ağırlaştırılması yönünde sorumluluğu bulunmaktadır. Mahkemenin cezayı ağırlaştırırken ne oranda bir artış yapması gerektiğine dair bir yasal düzenleme mevcut değildir. Ancak, birbirleriyle tamamen tutarlı olmamakla beraber, emsal kararlar vesilesiyle oluşan bazı prensipler söz konusudur. Son dönemde alınmış bir emsal kararda, İngiltere Yargıtay Mahkemesi (Court of Appeal) verilen cezanın 40% ile 70% arasındaki bir ilave cezanın genellikle uygun olacağını belirtmiştir.

Ayrıca, normal cinayet hükümlülerinin hapiste geçirmeleri gereken minimum başlangıç süresi 15 yıl iken, nefret suçu kapsamında değerlendirilebilecek cinayetlerde, bu yasa sayesinde bu süre 30 yıldan başlamaktadır.

Cezai yaptırımların dışında, suça maruz kalan kişiye verilen zararlar için (örneğin vücuduna veya mülkiyetine verilen zararlar için) tazminat hakkı da söz konusu olabilir. Bu hak iki yolla kullanılabilir:

- Suçluya karşı sivil mahkemede dava açmak
- Suçun failinden tazminat alınması mümkün görünmüyor ise, Adli İncinme Tazminat Otoritesi'ne (The Criminal Injury Compensation Authority) başvuruda bulunmak.

KANITLARIN KORUNMASI VE BİLDİRİME İLİŞKİN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR NELERDİR?

Nefret suçuna maruz kalınması halinde, suçluların mahkeme karşısına çıkartılabilmeleri ve cezalandırılabilmesi için, suçun işlendiğinin delillerle ispat edilmesi gerekir.

Örneğin, ırkçı biri tarafından darp edilmiş bir mağdurun durumunda, Kraliyet Savcılık Servisi'nin hem mağdur kişinin suçlanan kişi tarafından darp edildiğini ve hem de bunu ırkçı bir motivasyonla yaptığını ispat etmesi gerekir.

Kanıt denince, birçok kişinin aklına elle tutulabilen somut bir belge, görüntü veya ses kaydı olması gerektiği gelir. Bu, her zaman doğru bir yaklaşım değildir. Nefret suçlarının birçoğunun fiziksel bir kanıtı olmayabilir.

Örneğin, başörtülü olduğu için, sokakta fiziksel saldırıya uğrayan ve kendisine hakaret edilen bir insanın elinde hiçbir fotoğraf, ses veya görüntü kaydı olmayabilir. Bu, işlenen suçun ispatlanamayacağı anlamına gelmez.

Çoğu zaman, ceza davalarında, suçun ispatlanması için görgü tanıklarının ifadelerine başvurulur. Yine çoğu zaman, en önemli görgü tanığı mağdurun kendisidir. O nedenle, "Elimde hiçbir fiziksel kanıt yok. Şikayetçi olsam da ispat edemem", gibi bir yanılgıya düşürmemelidir.

Suçun niteliğine göre, ihtiyaç duyulan kanıtların türü de değişir. Gerekli kanıtlar ve bunları korumak için yapılması gerekenlerle ilgili tam bir liste oluşturmak pek mümkün değildir. Ancak, genel olarak aşağıdaki hususların dikkate alınması gerekir:

07

Sözlü Taciz ve Fiziksel Saldırılar

- Sokakta veya başka bir yerde sözlü taciz veya fiziksel saldırıya maruz kalmanız durumunda, her şeyden önce güvenliğinizi ve sağlığını düşünmeli ve korumalısınız. Delilleri koruyabilmek için, kendinizi veya bir başkasını tehlikeye atmamalısınız. Kendiniz ve çevrenizdekilerin güvende olduğunuzdan emin olduktan sonra sıradakileri uygulayabilirsiniz.
- Siz veya olay yerindeki başka biri yaralandıysa, ambulans ve polise haber vermelisiniz. Bu, yaralılara yardım ederken, bir taraftan da olayın resmi makamlarca kaydedilmesini ve delil oluşmasını sağlayacaktır.
- Yaralanmadıysanız dahi, güvenliğinizi sağladıktan sonra, mümkün olan en kısa zamanda polisi mutlaka aramalısınız.
- Olayın herhangi bir görüntü veya ses kaydını alabildiyse, bunları koruyup polise teslim etmelisiniz.
- Olay yerinde, görgü tanıkları olduysa, bu tanıkların adres ve iletişim detaylarını almanız çok yararlı olur. Bunu yaparken, tanıkların size zarar verebilecek başka kimseler olmadığından emin olmanız çok önemlidir. Görgü tanıkları arasında herhangi bir görüntü veya ses kaydı almış kimse varsa, görüntüleri size vermelerini ve aynı zamanda görgü şahitliği etmelerini isteyebilirsiniz.
- Olayın gerçekleştiği noktayı, tarihi ve saat aralığını not almak, daha sonra olayın güvenlik kameralarından kaydedilen görüntülerine ulaşmak bakımından yarar sağlayabilir.
- Mümkünse, olay yerinin fotoğraflarını çekmek de fayda sağlayabilir. Ancak, bunu yaparken saldırının devam etmediğine, güvenlikte olduğunuzdan emin olmalısınız.
- Suçluyu tespit etmek için yararlı olabilecek bilgileri not etmelisiniz. Örneğin, tahmini boyu, kilosu, cinsiyeti, ten rengi, giysileri, saç rengi, gözlükleri, takıları, bıyık ve sakalı, aksanı, dişleri, kesik veya yara izleri, dövmelemleri vb. özellikleri polise aktarmak faydalı olacaktır.
- Olay esnasında, size veya olay yerindeki başka birine karşı kullanılan ırkçı, ayrımcı veya cinsiyetçi söylemleri olabildiğince detaylı ve doğru bir şekilde not almanız çok yararlı olacaktır.
- Tek bir olaydan ziyade, bir olaylar zinciri olarak gelişen nefret suçları durumunda, her bir olayın tarihi, saati ve neler olduğunu not etmeniz çok fayda sağlayacaktır.
- Sizin yaptıklarınızın dışında, polis de sokak kameraları ve benzeri başka deliller toplayacaktır.

Nefret Söylemleri ve Paylaşımları

- Nefret söylemleri içeren yazı veya paylaşımı en kısa zamanda polise rapor ederek delillerin korunmasını sağlayabilirsiniz.
- Nefret söylemleri veya paylaşımları direkt olarak sizi hedef alıp mektup, e-posta veya mesaj yoluyla size iletiliyse, bunları koruyup polise teslim etmelisiniz.
- İnternet üzerinde, Facebook, Twitter, YouTube gibi sosyal medya platformları veya bir internet sitesi üzerinden yapılmış nefret söylemleri veya paylaşımlarının suçlu kişi tarafından kaldırılma olasılığına karşı ekran görüntüsü alınması çok yararlı olabilir. Bunu bilgisayarınız üzerinde yapabileceğiniz gibi, telefonunuzla paylaşımın bir fotoğrafını da çekebilirsiniz. Bunu yaparken, paylaşım sahibinin profil detaylarını da gösterecek şekilde yaptığınızdan emin olmalısınız.

Şunu unutmamak gerekir ki; kanıt toplamak ve suçu ispat etmek mağdur olan kişinin değil, polisin ve Kraliyet Savcılık Servisi'nin görevidir.

Yukarıda listelenenler, kanıtların toplanması ve korunması bakımından katkı sunabileceğiniz durumların bir kesitidir. Ancak, hiçbir koşul altında, **kanıtların toplanması veya korunmasını sağlamak için kendiniz veya başka birinin can ve mal güvenliğini riske atmamalısınız.**

Ayrıca, objektif bir kanıt olmaması, suçun işlenmediği veya ispat edilemeyeceği anlamına gelmemektedir. Mağdur olan kimsenin veya suça şahit olan birinin temel görevi, olayı yetkililere (çoğunlukla polise) bildirmektir. Suçun ispatlanması ve suçlunun cezalandırılması polis, Kraliyet Savcılık Servisi ve mahkemelerin görevidir.

TAKİP EDİLMESİ GEREKEN YASAL SÜREÇ NEDİR?

Bir nefret suçunun mağduru veya tanığı olmanız durumunda, yapılması gereken ilk şey olayın en kısa zamanda polise bildirilmesi ve şikayetçi olunmasıdır. Olay polise rapor edilirken, bunun bir nefret suçu olarak işlendiğini vurgulamanız ve şikayetin bu şekilde kaydedilmesini sağlamanız büyük önem taşır. Zira, olayın bir nefret suçu olarak kaydedilmesi, incelemenin daha yüksek hassasiyetle sürdürülmesini ve suçu ispatlandığında failin daha yüksek bir ceza almasını sağlayacaktır.

08

Hatta, Kralliyet Savcılık Servisi olayı mahkemeye taşıyıp taşımamakla ilgili karar verirken olayın bir nefret suçu olması, belirleyici rol oynayıp mahkemeye gidilmesine karar verilmesini sağlayabilir.

Bu noktada, bildirdiğiniz suçun failinin ırk, inanç, cinsiyet ve benzeri hangi karakteristiğinizden kaynaklı olarak size karşı suç işlendiğini düşünüyorsanız, bu durumu da polise bildirmeniz yararlı olacaktır.

İngiltere’de mağdurun inancından kaynaklı işlenen suçlar; polis tarafından “Islamophobic” (İslam Karşıtı), “Antisemitic” (Yahudi Karşıtı) ve “Faith Hate Crime” (İnanca Dayalı Nefret Suçu) olmak üzere üç ana kategori altında kaydedilmektedir.

Müslüman kimliğinizden dolayı bir nefret suçuna maruz bırakılmanız durumunda, bunun “Islamophobic” suç olarak kaydedilmesini istemelisiniz.

Etnik kökeniniz veya milliyetiniz nedeniyle saldırı mağduru olduysanız, yine bunun nefret suçu olarak uygun kategori altında kaydedilmesini polisten istemelisiniz. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları çoğunlukla

“Diğer Beyaz Uyruklar” kategorisine kaydedilmektedir.

İngilizce bilmiyorsanız, İngilizce bilen bir tanıdığınız aracılığıyla veya polisin sağlayacağı bir tercüman aracılığıyla şikâyetle bulunabilirsiniz.

Şikâyet sonrasında, polis birimleri ifadenizi alıp delilleri toplayacak ve kovuşturmanın başlatılması kararını verecek olan Kralliyet Savcılık Servisi’ne iletecektir. Davanın mahkemeye taşınması durumunda, mahkemeye görgü tanığı olarak çağırılabilirsiniz.

Bu süreçte avukatınız olması gerekmez. Zira, davada şikayetçi olsanız da, davada bir taraf olarak değil, görgü tanığı olarak değerlendirilirsiniz. Dava devlet tarafından açılmış olacağından, tüm masraflar devlet tarafından karşılanacaktır.

Olay neticesinde size veya malınıza zarar verildiyse, sivil mahkemede faile karşı ayrıca tazminat davası açma hakkınız olabilir. Bu konu ile ilgili olarak, ayrıca bir avukat ile görüşüp hakkınız olup olmadığını değerlendirebilirsiniz.

BAZI EMSAL KARARLAR

Bazı önemli emsal kararlar ve bunların neticesinde oluşan hukuksal prensipler şöyle:

- **R v Woods [2002] EWHC 85:** Bu davada, fail mağdura “siyah p*ç” diye seslenmiş ve mağdur olan kişi daha sonraki ifadesinde bu söylemin kendisini rahatsız etmediğini belirtmiştir.
Karar: Düşmanca bir tavır sergilemek çoğu zaman küfürlü sözler içerir. Suça maruz bırakılan kişi işlenen suçun ırkçı, ayrımcı veya cinsiyetçi bir motivasyonla işlendiğini algılamamışsa dahi, eğer konuya müdahil olan bir şahit, polis, savcılık, mahkeme vb. kurumların yetkilileri deliller ışığında, suçun bu motivasyonla işlendiğine kanaat getirirlerse, bu doğrultuda işlem yapılır.
- **RG & LT v DPP [2004] EWHC 183:** Bu davada, failler üzerinde ırkçı söylemler yazan bir pankart taşımışlardır.
Karar: Yazılı bir nefret söylemi de düşmanca bir tavır sergilemek sayılabilir.
- **R v Davies and Ely [2004] 2 Cr App R (S) 148 (29):** Birden fazla failin bulunduğu bu davada, suç işlenirken faillerden yalnızca biri ırkçı söylemlerde bulunmuştur.
Karar: Birden fazla fail olması durumunda, suçu işleyenlerden birinin belli karakteristiklere dayalı düşmanca tavır göstermesi bazı durumlarda tüm failleri nefret suçlusu durumuna düşüremez.

09

- **RG & LT v DPP [2004] EWHC 183:**

Bu davada, bir grup genç birden fazla zamanda Somalili bir ailenin evlerinin önüne gidip ırkçı söylemlerde bulunarak rencide edici tavırlar sergilemişlerdi. Davada yargılanan iki fail bu grupla beraber söz konusu Somalili ailenin evi önünde en az iki defa bulunmuşlardır. Failler ayrıca Somalili ailenin bazı bireylerini tekmeleyerek darp etmişlerdir.

Karar: Ayrımcılıkları ve nefret söylemleriyle bilinen bir gruba üye olmak, düşmanca tavır göstermeye delil olarak kullanılabilir.

- **Taylor v DPP [2006] EWHC 1202 (Admin):**

Bu davada, fail mağdurun evinden polis tarafından uzaklaştırılırken kişinin evinde bulunduğunu iddia ettiği Afrika kökenli bir bireye karşı ırkçı ve küfürlü söylemlerde bulunmuştur. Afrika kökenli kişi bu söylemleri duymuş olamayacağından ve kişiye yönelik doğrudan ırkçı bir söylemde bulunmadığından, suçun bir nefret suçu olarak görülemeyeceği savunması yapılmıştır.

Karar: Suça maruz kalan kişi dışında başka bir kişiye karşı ilgili karakteristiklerinden dolayı hissedilen düşmanca bir tavır, işlenen suçun nefret suçu kapsamında kabul edilmesi için yeterlidir.

- **DPP v McFarlane [2002] EWHC 485 (Admin):**

Bu davada, fail mağdur ettiği kişiye engelli park yerine arabasını parkettiği için tehditkar ve ırkçı söylemlerde bulunmuştur.

Karar: Düşmanca tavır üzerine kurulu güdülenme, suçun tek motivasyonu olmak zorunda değildir; başka bir sebepten ötürü nefret söylemi veya tavrında bulunmak işlenen suçu nefret suçu kapsamından çıkartmaz.

- **R v Rogers (2007) 2 W.L.R. 280:**

Bu davada, fail üç İspanyol kadınla münakaşada bulunduğu sırada “kahrolası yabancılar” diye seslenip “kendi ülkenize geri dönün” demiştir.

Karar: “Kahrolası yabancılar” ve “kendi ülkenize dönün” gibi daha geniş kapsamlı söylemler de ırksal kimlik temelinde nefret söylemlerine maruz kalmak olarak değerlendirilebilir.

BAŞVURULACAK YASAL MERCİLER NELERDİR?

Nefret suçları polise telefon veya internet üzerinden rapor edilebileceği gibi, yerel polis karakoluna gidilerek şikayet orada da bildirilebilir. İngilizce bilmiyorsanız, İngilizce bilen bir tanıdığınız aracılığıyla veya polisin sağlayacağı bir tercüman aracılığıyla şikâyette bulunabilirsiniz.

10

Yerel polis karakoluna gitmeyi tercih etmezseniz, şikayet için kullanabileceğiniz bazı iletişim bilgilerini aşağıda bulabilirsiniz:

Yasal Merci	İletişim Bilgileri
Acil Durumlar İçin Polis ve Ambulans:	999
Acil Olmayan Durumlar İçin Polis:	101
Polis İnternet Sitesi:	https://www.report-it.org.uk/your_police_force

RESMİ VE SİVİL TOPLUM DESTEK MEKANİZMALARI NELERDİR?

Polis dışında, İngiltere’de nefret suçlarına ilişkin size çeşitli destekler sunabilecek birçok sivil toplum kuruluşu bulunmaktadır. Bunlardan bazıları şunlardır:

11

Kurum Adı	Sağladığı Destekler	İletişim Bilgileri
Victim Support	Ücretsiz manevi destek, danışma ve bilgi, polise şikayetçi olmanıza destek, tazminat haklarınızla ilgili bilgi, güvenlik ve evinizin güvenliğiyle ilgili danışma, sizin adınıza başka kurum ve kuruluşlarla iletişime geçme, vb.	Tel: 0808 168 9111 İnternet Sitesi: https://www.victimsupport.org.uk/crime-info/types-crime/hate-crime/
Citizens Advice Bureau	Ücretsiz danışma servisleri.	Tel: 0800 144 8848 İnternet Sitesi: https://www.citizensadvice.org.uk/
Crime Stoppers	Polise gitmekten çekiniyorsanız veya gitmek istemiyorsanız, isminizi vermeden nefret suçlarıyla ilgili bilgi verebileceğiniz bir kurumdur.	Tel: 0800 555 111 İnternet Sitesi: www.crimestoppers-uk.org
Stop Hate UK	Nefret suçları mağdur veya tanıklarının ilgili olayları polise rapor etmelerinde yardımcı olan bir kuruluştur.	Tel: 0800 138 1625 Fax: 0113 341 0396 Text: 0771 798 9025 E-posta: talk@stophateuk.org İnternet Sitesi: www.stophateuk.org

Bunların dışında hangi karakteristiğiniz nedeniyle nefret suçlarına maruz kaldığınıza bağlı olarak başvurabileceğiniz diğer bazı sivil toplum kuruluşları da şunlardır:

Irksal Kimlik ve İnanca Bağlı Saldırlarda

- TELL MAMA (National Organisation for Muslim Victims)
- Forum Against Islamophobia and Racism (FAIR)
- The Monitoring Group
- MuslimLine

Engellilik Durumu

- Age UK
- Ann Craft Trust
- DIAL
- Leonard Cheshire Disability
- Mencap
- Mind
- MS Society
- National AIDS Trust
- REGARD
- Respond
- Royal National Institute for the Blind
- Royal National Institute for the Deaf
- Scope
- UK Disabled People's Council

Anadolu Ajansı

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

NEŞAM

Nefret Suçları ve
Ayrımcılıkla Mücadele

www.nesam.ytb.gov.tr